

3. Позитивни хармонични функции

Теорема 3.1., Неравенства на Харнак¹ Нека $h \in \mathcal{H}(\Delta(w, \rho))$ и освен това, нека $h(z) > 0$ навсякъде върху $\Delta(w, \rho)$. Тогава за всяко $z \in \Delta(w, \rho)$, $z = w + re^{it}$ са в сила оценките

$$h(w) \frac{\rho - r}{\rho + r} \leq h(z) \leq h(w) \frac{\rho + r}{\rho - r}. \quad (1)$$

Доказателство По формулата на Поасон за хармонични функции (Th. 2.3)

$$h(z) = \frac{1}{2\pi} \oint_0^{2\pi} \frac{\rho^2 - |z|^2}{\rho^2 + |z|^2 - 2 \cos(\theta - t)} h(w + \rho e^{i\theta}) d\theta.$$

Тъй като

$$\begin{aligned} \frac{\rho^2 - |z|^2}{\rho^2 + |z|^2 - 2 \cos(\theta - t)} &\leq \frac{\rho^2 - |z|^2}{(\rho - |z|)^2} = \\ &= \frac{\rho - r}{\rho + r}, \end{aligned}$$

то от позитивността на разглежданата функция, както и теоремата за средните стойности (Th. 1.2) $h(z)$ следва дясната оценка в (1). По аналогичен начин се получава и лявата страна на неравенството на Харнак. **Q.E.D.**

От неравенствата на Харнак следва важни теореми.

Теорема 3.2. Теорема на Liouville.² Ако функцията h е хармонична в цялата равнина и ограничена отгоре и отдолу, то тя е тъждествена константа.

Доказателство Без да нарушаваме общността можем да считаме, че $h(z) > 0$ навсякъде в равнината. Действително, ако $m < z(z) < M$, то ще разгледаме $h(z) - m$. По (1), приложено спрямо $w = 0, \Delta_\rho$ за всяко z $|z| < \rho$,

$$h(0) \frac{\rho + r}{\rho - r} \leq h(z) \leq h(0) \frac{\rho + r}{\rho - r}.$$

Твърдението следва веднага, ако оставим $\rho \rightarrow \infty$.

Q.E.D.

¹T. Harnack, 1817-1889

²Joseph Liouville, 1809 - 1882.

Теорема 3.3. Теорема на Харнак. Ако редицата от хармонични в областта D функции $\{h_n\}$ е монотонно растяща, т.е. $h_n(z) \geq h_{n-1}(z), n = 1, 2, \dots, z \in D$, то или h_n клони равномерно към хармонична функция или дивергира равномерно към ∞ върху компактни подмножества на D .

Доказателство Без да нарушаваме общността считаме, че $\Delta(0, \rho) \subset D$. От неравенства на Харнак получаваме

$$(h_n(0) - h_1(0)) \frac{|z| - 1}{|z| + 1} \leq (h_n(z) - h_1(z)) \leq (h_n(0) - h_1(0)) \frac{|z| + 1}{|z| - 1}, n = 1, 2, \dots \quad (2)$$

Ако числовата редица $(h_n(0) - h_1(0))$ дивергира към ∞ , то очевидно и $\{h_n(z)\}$ ще има това свойство. Затова, нека $h_n(0) - h_1(0)$, а с това и $h_n(0)$ е ограничена. Тогава, както знаем, монотонно растящата редица $h_n(z)$ е сходяща. Фиксираме сега произволно компактно подмножество K на $\Delta(0, \rho)$. Върху това множество изразите $\frac{|z|-1}{|z|+1}, \frac{|z|+1}{|z|-1}$ са очевидно ограничени. От друга страна, редицата $h_n(0) - h_1(0)$ е фундаментална, поради сходимостта. Отчитайки това, виждаме от (2), че фундаментална върху K е и редицата $\{h_n(z)\}$. Но тогава $\{h_n(z)\}$ е равномерно сходяща върху K (теорема на Weierstraß.) Хармоничността на граничната функция следва веднага от теоремата за средните стойности. **Q.E.D.**

Exercise 1. Нека $h \in \mathcal{H}(\Delta(0, \rho))$ е позитивна. Тогава

$$|\Delta h(0)| \leq \frac{2}{\rho} h(0).$$

Използвайте това неравенство, за да покажете, че

$$|\Delta h(z)| \leq \frac{2\rho}{\rho^2 - |z|^2} h(z), |z| < \rho.$$

Exercise 2. $h \in \mathcal{H}(\overline{\Delta}(0, \rho))$. За $0 \leq r \leq \rho$ дефинираме

$$M_h(r) := \sup_{|z|=r} h(z).$$

Докажете, че

$$M_h(r) \leq \frac{2r}{\rho + r} M_h(\rho) + \frac{\rho - r}{\rho + r} h(0).$$

Оттук докажете обобщение на теоремата на Лиувил, именно: ако $h \in \mathcal{H}(C)$ и удовлетворява неравенството

$$\liminf \frac{M_h(\rho)}{\rho} \leq 0,$$

то $h \equiv \text{Const.}$

Exercise 3. $f \in \mathcal{A}(\overline{\Delta}(0, \rho))$. За $0 \leq r \leq \rho$ дефинираме

$$M_f(r) := \sup_{|z|=r} |f(z)| \text{ и } A_f(r) := \sup_{|z|=r} \operatorname{Re} f(z).$$

Докажете неравенството на Borel-Caratheodory

$$M_f(r) \leq A_f(\rho) \frac{2r}{\rho - r} + \frac{\rho + r}{\rho - r} |f(0)|.$$